

Pedagogisch werkplan buitenschoolse opvang

Dit pedagogisch werkplan is bedoeld voor pedagogisch medewerkers en voor de ouders van onze buitenschoolse opvang.

Locatie: OBS de Anbrenge

1. Beleid in praktijk	4
2. De interactieprincipes als leidraad van ons pedagogisch handelen	4
2.1 Initiatieven waarnemen en volgen	4
2.2 Initiatieven ontvangen (verbaal en non-verbaal)	4
2.3 Benoemen	4
2.4 Beurtverdeling	5
2.5 Leiding geven, leiding nemen	5
2.6 Ik benoemen	5
3. Vestiging	6
3.1 Groepsindeling	6
3.2 Achterwachtregeling	6
3.3 Dienstrooster	7
3.4 BKR	7
3.5 Gebruik ruimtes	7
3.6 Preventie	7
3.7 Flexibele opvang	7
3.7.1 Ruilen en extra opvang	8
3.8 Medische hulp	8
3.9 Voertaal	8
3.10 samenwerkingsverbanden	8
3.11 Groepsregels	8
3.12 Contact school	8
3.13 Vervoer	8
3.14 Kennisoverdracht	8
4. Begeleiding	9
4.1 Wennen	9
4.2 Daginvulling	9
4.3 Maaltijden en tussendoortjes	9
4.4 Traktaties	9
4.5 Zieke kinderen	9
4.6 Medicijnen	10
4.7 Observatie welbevinden en ontwikkeling kind	10
4.8 veiligheid en gezondheid	10
5. Seksuele ontwikkeling	12
6. Activiteitsaanbod	13
6.1 Verschillen tussen jongens en meisjes	13
6.2 Vallen en opstaan	13
6.3 Meer van hetzelfde	13
6.4 Het doen telt	13
6.5 Zelfredzaamheid	13
6.6 Opbouw activiteiten	14
6.7 Verhalen	14
6.8 Uitstapjes	14
6.9 Buitenspelen	14
6.10 Natuur en milieu	14
6.11 Creativiteit	15
6.12 Gebruik televisie en computer	15

6.13	Huiswerk	15
6.14	Vakantieactiviteiten	15
7.	Sfeer op de groep	16
7.1	Ruimte: indeling en aankleding	16
7.2	Bijzondere momenten	16
7.3	Belonen en corrigeren	17
7.4	Kinderparticipatie	17
7.5	Regels en afspraken	17
7.6	Pesten	17
7.7	Vriendjes	18
8.	Oudercontacten	19
8.1	Het doel	19
8.2	Breng- en haalmomenten	19
8.3	Gesprekken	19
8.4	Schriftelijke informatie	19
8.5	Ouder contactmomenten	20
8.6	Oudercommissie	20
8.7	Personeel en opleiding	20
9.	Niet tevreden? Vertel het ons	21

1 Beleid in praktijk

Het algemeen pedagogisch beleid van Dapper vormt het uitgangspunt voor de manier waarop wij dagelijks met de kinderen omgaan. Op basis hiervan stellen we dit pedagogisch werkplan samen. Hierin laten we zien hoe de pedagogisch medewerkers, het algemeen pedagogisch beleid van Dapper in praktijk brengen op onze vestiging. Wij stellen de behoefte van het kind steeds centraal.

2 De interactieprincipes als leidraad voor ons pedagogisch handelen

We gaan uit van vier pedagogische basisdoelen voor de opvoeding. Wij zorgen ervoor dat kinderen zich emotioneel veilig voelen (1), geven ze de gelegenheid zich persoonlijk (2) en sociaal (3) te ontwikkelen en om zich de normen en waarden van onze samenleving eigen te maken (4). Om deze doelen te verwezenlijken en zo goed mogelijk aan te sluiten bij zowel de individuele ontwikkeling en belevingswereld van een kind als bij het groepsproces, passen we de methodiek van de interactieprincipes toe. Deze zes principes draaien om de initiatieven die kinderen nemen. We beschrijven ze hieronder.

2.1 Initiatieven waarnemen en volgen

Het kind neemt van nature initiatieven om zich te ontwikkelen en om contact met anderen te krijgen. Het daadwerkelijk waarnemen van deze initiatieven is van groot belang om in contact met elkaar te komen. Je kunt immers alleen reageren op wat je hoort en ziet. Door heel gericht te kijken en te luisteren naar kinderen, kunnen we deze initiatieven waarnemen en volgen. Overigens hebben jonge kinderen meer tijd nodig om opgedane indrukken te verwerken en hierop te reageren dan oudere kinderen.

2.2 Initiatieven ontvangen (verbaal en non-verbaal)

Ingaan op een initiatief (ontvangen), ondersteunt de ontwikkeling van een kind. We laten een kind door middel van een ontvangstbevestiging merken dat we belangstelling hebben voor de initiatieven die het neemt. Een ontvangstbevestiging kan zijn: je toewenden, oogcontact maken, op vriendelijke toon verbaal reageren, vriendelijke gezichtsuitdrukking, vriendelijke houding, meedoen, ja knikken, ja zeggen, herhalen wat een kind zegt.

Zo'n positieve ontvangst stelt een kind gerust; het merkt dat de volwassene hem begrijpt en voelt zich dan gezien, bevestigd en emotioneel veilig. En een kind dat zich emotioneel veilig voelt, durft meer initiatieven te nemen en kan zo zijn persoonlijke en sociale competentie verder ontwikkelen.

2.3 Benoemen

Benoemen wil zeggen: taal geven aan ons eigen handelen en aan datgene wat we zien bij de kinderen. Door te benoemen wat we horen of zien, krijgen we contact met het kind. Daarnaast ondersteunt het benoemen de taalontwikkeling (persoonlijke competentie) van kinderen. Benoemen is verwoorden van eigen initiatieven, initiatieven van een kind, gebeurtenissen in de omgeving, alles wat er te zien is.

De pedagogisch medewerker zegt (benoemt) wat ze doet of gaat doen. Door het geven van informatie weet het kind wat er gaat gebeuren; dit schept duidelijkheid en geeft rust. Zo bevordert 'benoemen' ook de emotionele veiligheid.

Bij het benoemen kunnen we 'sfeercommunicatie' toepassen: het benoemen van initiatieven, emoties, gebeurtenissen van een kind en dit terugkoppelen naar de hele groep. Hierdoor raken kinderen bij elkaar betrokken en maken we ze sociaal attent op elkaar. Bijvoorbeeld: "Marco, ik zie dat je Patrick aan het helpen bent; je bent een kanjer!" Door Marco in de groep een compliment te geven, wordt de aandacht op zijn initiatief gevestigd (een compliment wil iedereen immers graag

horen). Kinderen zien dat Marco sociaal wenselijk gedrag toont. Zo wordt de ontwikkeling van de sociale competentie gestimuleerd door wenselijk gedrag uit te vergroten. Tegelijkertijd zorgt dit voor overdracht van normen en waarden.

2.4 Beurtverdeling

In contact met kinderen is het wisselen van beurten belangrijk, zodat iedereen aan de beurt komt. De betrokkenheid van de kinderen duurt langer, als een kind weet dat het aan de beurt komt. Door andere kinderen bij een gesprek te betrekken, maken we kinderen sociaal attent op elkaar. Door te zorgen voor een goede beurtverdeling helpen we het kind zich te ontwikkelen. We geven het kind de tijd en zorgen voor de ruimte en rust die het nodig heeft om te reageren; dit nodigt hem uit om meer initiatieven te nemen.

2.5 Leidinggeven, leiding nemen

Leidinggeven is kindvolgend. We geven het kind de leiding door het te volgen, bijvoorbeeld wanneer het een gewenst initiatief neemt. We moedigen hem aan meer initiatief te nemen door het positief te benoemen.

Leiding nemen is kindsturend. We nemen de leiding om een kind bij te sturen, bijvoorbeeld omdat het een 'ongewenst' initiatief neemt. Omdat een kind meer leert van positieve bekrachtiging dan van een negatieve afwijzing, doen we dit op een positieve, respectvolle manier: het 'ongewenste' initiatief wordt op een neutrale manier ontvangen; daarna kiezen we een positieve benadering om het initiatief naar 'gewenst' om te buigen.

Een voorbeeld:

De nieuwe Donald Duck is binnen. Youri grist hem van de tafel en duikt de leeshoek in. Je ziet de teleurstelling op het gezicht van Patrick (waarnemen / volgen); "Patrick ik zie dat jij ook graag de Donald Duck wilde lezen klopt dat? (benoemen en beurtverdeling) Zullen we samen naar Youri lopen om een oplossing te zoeken?" (leiding nemen)

2.6 Ik-benoeming

In contact met kinderen is het belangrijk dat wij onszelf benoemen als 'ik' (en dus niet met onze naam). Het kind leert zo het verschil tussen 'ik' en 'jij' en dat draagt bij aan de ontwikkeling van het zelfbesef. Bovendien druk je door de ik-vorm uit dat je deel uitmaakt van de groep, in de groep staat. De ik-benoeming ondersteunt het leidinggeven en leiding nemen.

3 Vestiging

3.1 Groepsindeling

Binnen onze BSO worden kinderen opgevangen in de basisgroep met daarbij horende vaste pedagogisch medewerkers.

Basisgroep	Leeftijdsindeling	Maximaal aantal kinderen	Aantal gekwalificeerde pedagogisch medewerkers	Maximaal aantal stagiaires*
BSO Dapper Locatie Anbrenge	4 tot en met 12 jaar	30	3	1

We werken met 1 vaste pedagogisch medewerker als er niet meer dan 11 kinderen worden opgevangen. Indien er meer dan 11 kinderen worden opvangen, wordt een tweede pedagogisch medewerker ingezet.

We hebben momenteel één basisgroep, met maximaal 20 kinderen. Mocht het kind aantal boven de 20 kinderen komen dan ontstaat er een nieuwe basisgroep. De kinderen van de Willem Alexander school vormen een eigen basisgroep. Wanneer op een dag deze basisgroep niet nodig is gezien het kind- leidster ratio, worden de kinderen opgevangen in één samengevoegde basisgroep. Ouders worden bij de intake hiervan op de hoogte gebracht. Bij de samenvoeging zijn vaste pedagogisch medewerkers aanwezig en is de structuur van de dag gelijk, dus herkenbaar voor het kind.

Dagindeling

	Maandag, dinsdag en donderdag
12:15	Willem Alexander Groep 1 en 2 kinderen worden opgehaald met de fietskar/lopend
12:30/12:45	Wanneer alle kinderen aanwezig zijn op de BSO gaan we gezamenlijk eten aan tafel.
13:00/13:15	Onder het eten wordt overlegd wie waar gaat spelen. Kinderen zijn vrij om dit te kiezen. Gaan er kinderen naar buiten, dan gaat er altijd een medewerkster mee. Wanneer een ouder heeft getekend voor een zelfstandigheidscontract mag een kind ook alleen op het plein buiten spelen.
14:00	Anbrenge Groep 1 en 2 worden uit de klas gehaald. Groep 3 t/m 8 komt zelf naar de BSO. We controleren of iedereen er is. Het fruit en drinken staat klaar en we gaan gezamenlijk eten en drinken.
14:30	Willem Alexander
14:45	De plannen voor de middag zijn ondertussen gemaakt. De kinderen mogen kiezen wat ze gaan doen. Gezamenlijke activiteit, binnen, in de gymzaal of naar buiten. Gaat er een groep naar buiten. Dan gaat er een medewerker mee, tenzij er een zelfstandigheidscontract is getekend.
15:15	Kinderen van de Willem Alexander worden opgehaald en krijgen bij de BSO fruit en wat drinken. Daarna mogen ook zij gaan spelen.
16.30	De kinderen krijgen nog wat drinken aangeboden en een soepstengel
18.00	Tot 18.00 uur kunnen de kinderen worden opgehaald

3.2 Achterwachtregeling

Indien er gezien het aantal kinderen dat aanwezig is, maar één pedagogisch medewerker hoeft te worden ingezet, dan kan deze medewerker bij calamiteiten een beroep doen op de basisschool directeur Aaltje Bosma. Mochten de directeur en leraren niet meer aanwezig zijn in het pand, dan is Miriam Möhlmann de achterwacht, en altijd bereikbaar voor calamiteiten.

Bij langdurige afwezigheid van de directie is er altijd een vervanger op wie de pedagogisch medewerkers een beroep kunnen doen.

3.3 Dienstroosters

Wij informeren ouders en kinderen over welke pedagogisch medewerkers er op welke dagen en in welke groep werken. Omdat BSO Dapper klein van opzet is, werken er één of twee vaste medewerkers per dag met daarnaast soms een inval-beroepskracht. Deze wordt, als alle kinderen er zijn, voorgesteld aan de groep. De precieze tijden van deze dienst wordt afgestemd op hoeveel kinderen er aanwezig zijn en of er achterwacht aanwezig is.

3.4 BKR

In de ministeriële regels geldt dat je gedurende de dag maximaal 3 uur mag afwijken van het BKR. Dit op vastgestelde tijden. Wij hebben er voor gekozen geen gebruik te maken van de mogelijkheid af te wijken van deze regeling op deze locatie. Dit omdat BSO de Anbrenge niet aan de minimale 10 uur aaneengesloten openingsuren komt.

3.5 Gebruik ruimtes (open deuren beleid)

Kinderen in de BSO- leeftijd worden steeds zelfstandiger. Wij geven ze de vrijheid die ze nodig hebben en aankunnen. Dat geldt ook voor het gebruik van de binnen- en buitenruimte. Wij begeleiden en bewaken dit proces voor ieder kind individueel en voor de groep als geheel. De kinderen beginnen elke middag in hun eigen basisgroep. Samen wordt er gedronken en gegeten en de dag door genomen. Daarna zijn kinderen vrij om te kiezen waar ze gaan spelen. Vanaf 8 jaar, mits er toestemming is van ouders, mogen kinderen zelfstandig buiten spelen op het schoolplein. Zelfstandigheidscontracten zitten in de kindgegevensmap.

3.6 Preventie

Jaarlijks wordt de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld en het protocol ongewenste 'Omgangsvormen c.q. seksuele intimidatie veroorzaakt door werknemers' met het team besproken.

3.7 Opvang mogelijkheden

Kinderopvang Dapper werkt met het Kids-Admin reserveringsysteem. Is de ouder/verzorger niet in de mogelijkheid gebruik te maken van deze app dan is het mogelijk om wijzigingen/annuleringen telefonisch door te geven zodat de directie van kinderopvang Dapper deze vervolgens zal doorvoeren.

Ouders kunnen kiezen uit 3 opvang mogelijkheden; 40 weken vast, 52 weken vast of flexibele opvang. Bij 40 weken vast en 52 weken vast nemen ouders vaste dagen en uren af. Deze uren worden elke maand gefactureerd. Bij flexibel opvang zorgen ouders/verzorgers zelf er voor dat de opvangtijden tijdig in het reserveringssysteem worden aangevraagd. Dit is minimaal 24 uur van te voren, zodat Kinderopvang Dapper rekening kan houden met de invulling van personele bezetting. Ouders met een vaste afname mogen uiteraard altijd extra opvang aanvragen middels het reserveringssysteem. Kinderopvang Dapper probeert ook latere aanvragen zoveel mogelijk te honoreren, echter alleen als dit past binnen het maximale aantal op te vangen kinderen ten opzichte van de ingeroosterde pedagogisch medewerkers. Deze aantallen komen voort uit de tabel leidster-kindratio.

Nieuwe kinderen krijgen in het begin de gelegenheid om voor de daadwerkelijke opvang begint alvast een enkele keer met ouder te komen om te wennen aan de nieuwe omgeving. Hoe dit wordt ingevuld is afhankelijk van de leeftijd en het karakter van het kind.

Kinderen ouder dan 3,5 jaar kunnen in overleg met de ouders af en toe een bezoekje aan de BSO groep brengen. Hierdoor zullen zij er aan wennen niet meer de grootste en oudste kinderen te zijn, hetgeen de overgang naar de basisschool gemakkelijker maakt.

3.7.1 Ruilen en extra opvang.

Er bestaat de mogelijkheid om dagen te ruilen. Ouders/verzorgers kunnen dit zelf handmatig invoeren via het reserveringssysteem Nio-Kids, dit kan 2 weken voor uit en 2 weken achteruit. Extra uren worden volgens het flexibel tarief berekend.

3.8 Medische hulp

Er zijn altijd één of meerdere medewerkers aanwezig, die opgeleid zijn tot bedrijfshulpverlener (BHV) of EHBO'r. De BHV- er/ EHBO'r volgt elk jaar een herhalingstraining

Indien consultatie door een arts voor een kind nodig is dan nemen we contact op met de ouders. Alleen in uitzonderlijke gevallen (bijvoorbeeld als we ouders onverhoopt niet kunnen bereiken) beslist de beroepskracht om contact op te nemen met de huisarts van het kind. De gegevens van de huisarts staan vermeld op het kindgegevensformulier en/of staan in het systeem NIO. Soms kan het noodzakelijk zijn om direct medische hulp in te roepen. In die gevallen gaan wij naar de dichtstbijzijnde EHBO-post (de huisartsenpost in het Scheper Ziekenhuis) of bellen we 112. Uiteraard bellen wij de ouders dan zo snel mogelijk.

3.9 Voertaal

In onze BSO is de voertaal Nederlands. Het beheersen van de Nederlandse taal is de eerste stap naar een succesvolle (school)loopbaan. In onze BSO wordt door alle beroepskrachten en beroepskrachten in opleiding Nederlands gesproken en wordt een zo omvangrijk mogelijk en goed taalaanbod gerealiseerd.

3.10 Samenwerkingsverbanden

Kinderopvang Dapper organiseert met regelmaat activiteiten of neemt deel aan activiteiten in het dorp die worden georganiseerd door de Brede School.

3.11 Groepsregels

De pedagogisch medewerker heeft samen met de kinderen een aantal groepsregels/omgangsregels opgesteld. Deze hangen op de groep, deze worden regelmatig besproken met de kinderen in de BSO.

3.12 Contact met scholen

Alle basisschoolkinderen in Erica zijn welkom bij BSO Dapper.

Wij hebben op twee locaties in Erica een BSO.

BSO de Brummelbos is 5 dagen in de week geopend en alle schoolvakanties.

BSO de Anbrenge is geopend op maandag, dinsdag en donderdag.

De kinderen van basisschool de Brummelbos vangen wij altijd op bij BSO de Brummelbos.

De kinderen van de Anbrenge en de Willem-Alexander vangen wij op maandag, dinsdag en

donderdag op bij BSO de Anbrenge. Op de andere dagen en in vakanties kunnen ouders de opvang aanvragen bij BSO de Brummelbos.

3.13 Vervoer

De kinderen van de verschillende scholen worden te voet of met de bakfiets gehaald, deze route wordt volledig over het trottoir gelopen of waar mogelijk met de bakfiets over het fietspad. Bij de oversteek van de Havenstraat wordt er gezamenlijk overgestoken met de pedagogisch medewerker.

De pedagogisch medewerker heeft, in overleg met de school, de plaats bepaald waar zij staat te wachten op de kinderen, dit is altijd binnen de kaders van het schoolplein.

3.14 Kennisoverdracht

Door middel van periodieke vergaderingen wordt het personeel van kinderopvang Dapper op de hoogte gebracht over het pedagogisch beleid.

4 Begeleiding

4.1 Wennen

Voordat een kind naar de BSO komt, nodigen we hem samen met de ouders uit in de groepsruimte, om alvast kennis te komen maken met de pedagogisch medewerker en de andere kinderen. Toch kan de eerste dag op de BSO nog een grote overgang zijn voor een kind. Daarom spreken we tijdens de kennismaking met ouders en kind af of er behoefte is aan een wenperiode. Als de beroepskracht-kind-ratio dit toelaat kan een kind komen wennen voor de officiële plaatsingsdatum.

Daarna adviseren wij ouders om het kind alleen te laten wennen in de groep, door bv. even een boodschap te gaan doen. Afhankelijk van het kind kan het wennen uit één of twee keer meedraaien bestaan, indien nodig kan dit langer.

4.2 Dagingvulling

Het programma op de BSO verloopt in een ritme met dagelijks terugkerende eet- en drinkmomenten en activiteiten voor de kinderen. Zo weten de kinderen wat er gaat gebeuren en kunnen ze hier op anticiperen. Dat geeft hen een gevoel van emotionele veiligheid. Oudere kinderen hebben behoefte aan meer vrijheid. Wij zorgen ervoor dat de mate van vrijheid aansluit bij de behoeften van het kind. Waar nodig, overleggen wij met de ouders en stemmen ons handelen hierop af.

Wanneer de kinderen uit school komen wordt er samen aan tafel wat gedronken, fruit gegeten en een cracker uitgedeeld (eventueel een koekje).

Daarna mogen de kinderen kiezen wat ze willen doen, hierbij is er ook altijd de keus om mee te doen aan een activiteit die de pedagogisch medewerker heeft bedacht.

Rond 16:30 uur is er nog een moment om te drinken en bv. een crackertje/soepstengel te eten, daarna vertrekken er kinderen naar sport en naar huis. De overige kinderen worden tussen 17:00 uur en 18:30 uur opgehaald.

Tijdens schoolvakanties worden kinderen hele dagen opgevangen (locatie Brummelbos) tussen 6:30 uur en 18:30 uur. Naast een aanbod aan activiteiten wordt er dan rond 12:00 uur een lunch aangeboden en is er 's morgens en 's middags fruit, drinken en een koekje.

4.3 Maaltijden en tussendoortjes

Eten en drinken met kinderen is een ontspannen, sociale activiteit. Bij warm weer en lichamelijke inspanning letten we er extra op dat ze voldoende drinken. Bij het samenstellen van de maaltijden en de tussendoortjes die wij aanbieden, hanteren we de richtlijnen van ons voedingsbeleid en het Voedingscentrum en volgen wij de hygiëncode voor kleine instellingen. Wij werken volgens ons voedingsbeleid. Hebben ouders bepaalde voedingswensen voor hun kind, vanwege een dieet of om culturele of religieuze redenen, dan houden we daar rekening mee.

4.4 Traktaties

Bij vieringen mogen kinderen trakteren. Wanneer kinderen willen trakteren met hun verjaardag of wanneer zij van de BSO afgaan, is dit natuurlijk mogelijk. Wij stimuleren hierin wel een gezonde traktatie.

4.5 Zieke kinderen

Een ziek kind voelt zich thuis het prettigst; wij kunnen de zieke veelal niet de extra zorg en aandacht geven die het nodig heeft. Als een kind zich duidelijk niet lekker voelt of verhoging lijkt te hebben, nemen we contact op met de ouders om te overleggen.

Op een enkele uitzondering na, kan een kind met een besmettelijke ziekte gewoon op de BSO komen. Om te bepalen bij welke ziekte en hoe lang een kind eventueel beter thuis kan blijven, houden wij ons aan de richtlijnen van de GGD. Wij vinden het belangrijk te weten óf en om welke besmettelijke ziekte het gaat vanwege onze meldingsplicht aan de GGD. Bovendien kunnen wij dan de andere ouders van de BSO op de hoogte stellen; vooral voor zwangere is dit van belang. Als kinderen op onze BSO een besmettelijke ziekte hebben (of als er hoofdluis heerst), dan vermelden wij dat op een poster op de deur van het BSO-lokaal.

4.6 Medicijnen

Ouders kunnen aan ons vragen om hun kind bepaalde geneesmiddelen toe te dienen. Dit kunnen geneesmiddelen zijn die door de huisarts of specialist zijn voorgeschreven en dus 'op recept' en op naam van het kind zijn verkregen. Daarnaast geldt dit ook voor (homeopathische) zelfzorgmiddelen, die niet 'op recept' verkregen zijn, bij apotheker en drogist. Wij kunnen alleen aan dit verzoek voldoen als het middel in de originele verpakking met originele (geen kopie) bijsluiter wordt aangeleverd óf als op het middel of op de verpakking staat aangegeven hoe het middel moet worden toegediend. Bovendien vragen we van ouders om een verklaring medicijntoediening in te vullen. Paracetamol en overige koortsverlagende zelf zorg middelen vormen hierop een uitzondering. Koorts is een natuurlijke reactie van het lichaam ten aanzien van een virus/infectie. Door het gebruik van paracetamol wordt deze reactie onderdrukt. Bovendien kan door het gebruik van paracetamol een allergische reactie optreden (huiduitslag, galbulten). Indien wij het nodig achten om paracetamol te geven, zullen wij eerst contact opnemen met de ouders.

4.7 Observatie welbevinden en ontwikkeling van het kind

Kinderen moeten zich voor alles prettig en op hun gemak bij ons voelen. Daarom staan we regelmatig stil bij de vraag of kinderen zich welbevinden. Welbevinden is immers een belangrijke voorwaarde om je goed te kunnen ontwikkelen. In grote lijnen volgen we derhalve ook de ontwikkeling die de individuele kinderen doorlopen. We maken eventueel gebruik van observatieformulieren wanneer we zorgen hebben om een kind. Dit wordt vooraf met de ouder besproken.

Als de ontwikkeling van een kind anders verloopt

Niet altijd verloopt de ontwikkeling van een kind volgens verwachting. Soms krijgen we ook te maken met gedragsproblemen, ontwikkelingsstoornissen, lichamelijke of verstandelijke beperkingen. Wij hebben samen met de ouders een signalerende rol, maar kunnen niet diagnosticeren. Zodra onze pedagogisch medewerkers zich zorgen maken, wordt dit met de ouders besproken. Wij horen het ook graag van de ouders als die zich zorgen maken. Samen zullen we dan bekijken hoe de zorgen kunnen worden weggenomen en hoe het kind extra kan worden ondersteund en gestimuleerd in zijn ontwikkeling.

Ons uitgangspunt is altijd het welbevinden van het kind. We kunnen niet altijd de zorg en aandacht bieden die een kind nodig heeft. Soms komen we tot de conclusie dat een kind niet op zijn plek is bij ons. Wij stellen onszelf daarom altijd de vraag: "Is de plek bij ons op de opvang de beste plek voor het kind?" Vanuit dat oogpunt bekijken we ook of we kinderen met een beperking of ontwikkelingsproblemen goede opvang kunnen bieden. Wat de mogelijkheden zijn hangt echter altijd af van de specifieke situatie.

4.8 Veiligheid en gezondheid

Per 2018 vervalt de oude vastgestelde risico-inventarisatie. Hiervoor komt in de plaats een actueel veiligheids- en gezondheidsbeleid. In de praktijk wordt er gehandeld zoals in het veiligheids- en gezondheidsbeleid beschreven is.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen grote en kleine risico's voor de veiligheid en de gezondheid van kinderen. We beschermen kinderen tegen grote risico's en we leren kinderen om gaan met kleine risico's.

Nu het niet meer voorschreven staat welke risico's er zijn worden medewerkers zich meer bewust van de mogelijke risico's en het voeren van een goed beleid op risico's. In vergaderingen maar ook onder werktijd leidt dit tot gesprekken welke risico's zich voordoen bij onze kinderopvang.

Het beleid wordt continu geactualiseerd, geëvalueerd en bijgewerkt.

De risico's zijn uitgewerkt in het beleid, voor de maatregelen wordt je verwezen naar een protocol. Ook wordt er beschreven hoe de achterwacht is geregeld en hoe het vierogenprincipe wordt toegepast.

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid is inzichtelijk voor pedagogisch medewerkers en ouders, deze ligt op onze vestigingen ter inzage. De oudercommissie heeft adviesrecht over het veiligheids- en gezondheidsbeleid.

5 Seksuele ontwikkeling

Kleuters kunnen heel nieuwsgierig zijn naar hun lijfje en dat van anderen. Ze worden zich bewust van de lichamelijke verschillen tussen jongens en meisjes. 'Doktertje' spelen en 'vader & moedertje' zijn favoriet in de peuter- en kleuterleeftijd. Deze spelletjes zijn een normaal onderdeel van de seksuele ontwikkeling. We verbieden het niet, maar kunnen er wel regels aan stellen en begrenzen.

Bijvoorbeeld dat we voorzichtig met elkaar moeten zijn, en dat kinderen 'nee' mogen zeggen als ze iets niet prettig vinden. Ook zijn we er alert op dat er niets in lichaamsopeningen (mond, oor, neus, vagina, billen) wordt gestopt. Wij hebben hierin een observerende taak, zodat we weten wat er bij de kinderen speelt. Kleuters willen alles weten. Dit geldt ook voor seksualiteit. Zwangerschap en geboorte hebben voor kleuters nog geen relatie met seksualiteit. We vinden het wel belangrijk om op hun vragen in te gaan. Dit doen we dan ook zo veel mogelijk.

Vanaf een jaar of 6 lijken kinderen minder interesse te hebben voor seksualiteit. Ze stellen minder vragen en tonen minder openlijke belangstelling voor elkaars lichaam. De ontwikkeling gaat wel gewoon door; er gebeurt nu veel meer buiten het gezichtsveld van de volwassenen. Schaamte begint een rol te spelen. De eerste verliefdheden ontstaan. Die kunnen heftige gevoelens teweegbrengen zonder dat daar seksuele gevoelens aan gekoppeld hoeven te worden. We vinden het belangrijk om open over seksualiteit te praten met kinderen, kinderen serieus te nemen en ze duidelijk antwoord op hun vragen te geven. Daarnaast willen we kinderen mee geven dat het belangrijk is om eigen grenzen aan te geven en rekening te houden met grenzen van andere kinderen.

Vanaf een jaar of 8 worden de gevoelens van verliefdheid intenser. De gevoelens van verliefdheid en lichamelijk contact worden nu ook meer aan elkaar gekoppeld. De verliefden zoeken elkaars aanwezigheid op en gaan bijvoorbeeld tegen elkaar aanzitten of lopen hand in hand. De seksuele voorkeur wordt met voorzichtige stappen verkend, hoewel dit een lang proces is. In deze leeftijdsfase worden vaak grapjes over 'homo's' gemaakt. Wij accepteren dit niet, maar gaan hierover in gesprek.

We maken geen foto's of film opnamen van blote kinderen.

6 Activiteitsaanbod

Bij onze buitenschoolse opvang staan plezier en lekker bezig zijn als vrijetijdsbesteding voorop. Met een breed aanbod van activiteiten en materialen dagen we de kinderen uit om te ontspannen door zich in te spannen en zo allerlei vaardigheden te ontwikkelen. Spelenderwijs, op vrijwillige basis en met groot plezier doen ze allerlei ervaringen op en komen sociale vaardigheden, cognitieve en motorische vaardigheden, fantasie en creativiteit aan bod. De kinderen kunnen zelf het initiatief nemen en daarnaast kiezen uit allerlei activiteiten die we ze aanbieden.

6.1 Verschillen tussen jongens en meisjes

We spelen in op de verschillende interesses en behoeften die jongens en meisjes kunnen hebben. Die verschillen hebben deels te maken met de ontwikkeling van de hersenen. De linker hersenhelft ontwikkelt zich langzamer dan de rechter. En door de invloed van het mannelijke hormoon testosteron, verloopt dat proces bij jongens langzamer. Daarom hebben zij meer behoefte aan grof motorische bewegingen, waarbij ze letterlijk de ruimte nodig hebben. Ze kunnen al snel hun interesse verliezen bij activiteiten die een beroep doen op hun fijne motoriek. De ontwikkeling van de fijne motoriek verloopt bij meisjes sneller; daarom zal hun spanningsboog bij dergelijke activiteiten groter zijn dan bij jongens. Om dezelfde reden uiten jongens zich veelal fysieker en stoeien daarom graag met elkaar. We kijken naar het individuele kind en sluiten aan op zijn/haar behoefte ongeacht of het een jongen of een meisje is. Ieder kind krijgt de ruimte die het nodig heeft.

6.2 Vallen en opstaan

Wij geven kinderen de ruimte situaties te oefenen en ervarend te leren. Dit gebeurt soms letterlijk met vallen en opstaan, bijvoorbeeld tijdens het spelen op het schoolplein. Kinderen leren zo risico's in te schatten. Spelen zonder risico kan niet, uiteraard begeleiden wij de kinderen hierin. Op het schoolplein zijn verschillende mogelijkheden om te oefenen met o.a. evenwicht bewaren, klimmen en klauteren.

6.3 Meer van hetzelfde

Kinderen willen soms gedurende langere tijd achter elkaar met dezelfde activiteit bezig zijn. Bijvoorbeeld de hele week met kapla of met dinosaurussen spelen. Alle ervaringen krijgen de tijd om in de hersenen te worden opgeslagen. We geven kinderen die langere tijd met een zelfde activiteit bezig willen zijn daarvoor de gelegenheid en tijd.

6.4 Het doen telt

Voor alle kinderen geldt dat het eindresultaat van hun activiteit niet belangrijk is, maar de weg ernaar toe. Die weg bestaat uit uitproberen en ervaringen opdoen. Zo is het bijvoorbeeld een enorme ervaring als een kind zelfstandig aan de hand van een recept cakejes bakt. Dat vergroot zijn zelfvertrouwen en zelfstandigheid.

6.5 Zelfredzaamheid

Binnen de buitenschoolse opvang zijn zelfstandigheid en zelfredzaamheid sleutelwoorden. De kinderen krijgen, aansluitend bij hun leeftijd, meer vrijheden. Vanaf achtjarige leeftijd kan een zelfstandigheidcontract worden afgesloten. Dit contract wordt tussen pedagogische medewerker, ouder en kind gesloten. Aan de hand hiervan kan het kind zelfstandig een aantal activiteiten ondernemen zoals van de buitenschoolse opvang naar school en terug lopen. Of een boodschap doen, bij een vriendje of gewoon buiten spelen. Uiteraard wordt dit contract afgesloten op het moment dat het kind er ook echt aan toe is. In het begin van elk schooljaar wordt het

zelfstandigheidscontract opnieuw besproken met de ouder om eventuele wijzigingen up to date te houden.

Daarnaast laten we kinderen in de dagelijkse praktijk zoveel mogelijk zelf doen en zelf proberen. Zo mogen kinderen hun eigen brood smeren, samen ruzietjes oplossen onder begeleiding, zelf nadenken en pakken wat je nodig bent om iets te maken/knutselen.

6.6 Opbouw activiteiten

Vrije activiteiten

Kinderen kunnen op eigen initiatief, zelfstandig aan de slag met het aanwezige spel of creatief materiaal, dat op de BSO aanwezig. Het zij alleen of samen in een groepje. Het spelmateriaal is uitdagend en toegespitst op de leeftijdsgroep. Om het samen spelen te stimuleren, hebben we veel spel materiaal dat hiertoe uitnodigt.

Open activiteiten

Wij bieden activiteiten aan. Het kind kiest of het hieraan deelneemt, of iets anders gaat doen. Het aanbod is flexibel en biedt kinderen de ruimte om zelf met initiatieven te komen voor activiteiten of met een eigen inbreng te hebben in de aanpak. Het kan daarom gebeuren dat een door ons voorbereide open activiteit een andere wending krijgt en uiteindelijk wordt afgesloten met bijvoorbeeld een heel ander spel.

6.7 Verhalen

Luisteren naar een verhaal, benoemen waar het over gaat en wat je ervan vindt, stimuleert de taalontwikkeling; de woordenschat wordt groter. Voorlezen is vaak een groepsactiviteit; kinderen en pedagogisch medewerkers nemen de beurt en luisteren naar elkaar. Kinderen kunnen ook zelf een boek lezen; dat prikkelt niet alleen hun fantasie, maar kan ook een fijn rustmoment zijn. Kinderen kunnen lezen op de groep; er zijn informatieve boeken aanwezig, wat leesboeken en ook strips en tijdschriften.

6.8 Uitstapjes

We maken onder andere uitstapjes tijdens de vakanties. Dat vergroot de wereld van de kinderen; ze doen zo weer nieuwe ervaringen op. Ook in de directe nabijheid van de BSO gaan we er op uit. Zo ligt de kinderboerderij naast de BSO en ligt het multifunctionele speelveld en bos op loopafstand.

6.9 Buitenspelen

Buitenspelen doen we zoveel mogelijk iedere dag ongeacht het weer. Daar hebben kinderen letterlijk de ruimte voor grof motorische bewegingen en kunnen ze zich uitleven: klimmen en klauteren, rennen en fietsen. Buiten worden ook activiteiten aangeboden als sport en spel en onderzoeken van de natuur. De BSO heeft de beschikking over een royaal schoolplein, waar voldoende ruimte is voor diverse activiteiten.

6.10 Natuur & milieu

Kinderen krijgen hun normen en waarden overgedragen door hun directe verzorgers. Wij hebben dus een voorbeeldfunctie, ook ten aanzien van het milieu.

Voor de kennismaking met de natuur staat voorop, zodat kinderen deze leren waarderen. De pedagogisch medewerkers zullen de kinderen hiertoe bewust bij de natuur betrekken. De aandacht voor het milieu zal vanuit dit standpunt op een speelse manier en vanuit een voorbeeldfunctie worden meegenomen.

Voorbeelden om kinderen bij de natuur te betrekken:

- Aandacht voor de seizoenen, bijvoorbeeld door de aankleding van het lokaal, door creatieve activiteiten.
- Buiten spelen in alle jaargetijden.
- Werken met plantjes en zaadjes. Het onderhouden van de moestuin.
- Aandacht voor diverse diersoorten, door voorlezen en bezoek kinderboerderij.
- Bewust omgaan met dieren als slakken en lieveheersbeestjes.

Voorbeelden om kinderen bij het milieu te betrekken:

- Mee laten helpen bij het opruimen van papier/glas bij de BSO of in de daarvoor bestemde bakken.
- Geen afval op straat (laten) gooien.
- Zuinig leren omgaan met water bij het handen wassen.
- Kosteloos materiaal gebruiken. (Tekens) papier optimaal gebruiken.

6.11 Creativiteit

We geven ruim baan aan de creativiteit van kinderen door bij elke activiteit de inbreng van kinderen een grote rol te laten spelen. We stimuleren hun creatieve proces door activiteiten aan te bieden die niet van tevoren zijn ingevuld of waar niet aan de hand van een voorbeeld wordt toegewerkt naar een bepaald eindresultaat. Spelenderwijs en in gesprek met kinderen komt er iets tot stand. Het gaat niet om het eindresultaat maar om het proces.

We maken gebruik van de eigen creatieve oplossingen die kinderen hebben, zowel in het spel als tijdens een knutselactiviteit. We geven kinderen de ruimte allerhande materiaal op hun eigen wijze te gebruiken. Zo wordt het materiaal optimaal onderzocht. Wij voegen hoogstens een element toe aan de activiteit, maar schrijven niets voor en laten kinderen bepalen wat ze met het materiaal doen.

6.12 Gebruik televisie en computer

Kinderen komen al heel jong in aanraking met televisie en computer.

De laptop op de groep wordt enkel gebruikt voor administratieve doeleinden en heel af en toe om iets op te zoeken door de kinderen maar nooit voor spelletjes en dergelijk.

6.13 Huiswerk

Wanneer kinderen huiswerk willen of moeten maken, kunnen zij op de gang naast het BSO-lokaal rustig zitten. Ze kunnen dan gebruik maken van de werkhokjes van de school.

6.14 Vakantieactiviteiten

In vakantieweken is er meer tijd om wat grotere activiteiten te organiseren. Zo zijn er uitstapjes in de buurt maar ook naar plaatsen waarvoor we met de auto gaan. Tijdens de zomervakantie gaan we naar de camping met de kinderen, waarvoor we een speciaal campingprogramma bedenken.

7 Sfeer op de groep

Sfeer is belangrijk op de groep. Een goede sfeer draagt bij aan het gevoel van emotionele veiligheid. Dat is een belangrijke voorwaarde voor kinderen om zich te kunnen ontwikkelen. In dit hoofdstuk worden de aspecten beschreven die van invloed zijn op de sfeer.

7.1 Ruimte: indeling en aankleding

De BSO is ingedeeld in gezellige, overzichtelijke hoeken. Zo is er een bouwhoek voor de lego en Playmobil, een speelhoek om te verkleeden en rollenspellen te spelen. Centraal in de ruimte staan de grote groepstafel en stoelen, waardoor er veel ruimte is om aan deze tafel spelletjes te doen of te knutselen, verven of kleien. Door de inrichting van hoeken blijft het voor kinderen overzichtelijk en geeft dit een knusse, huiselijke sfeer..

Het spelmateriaal is uitdagend, fantasierijk en past bij het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Wij dragen waar mogelijk samen met de kinderen, verantwoordelijkheid voor de verzorging, uitstraling en aankleding van de groep. We leren kinderen om op te ruimen waarmee ze gespeeld hebben. Hiermee stimuleren wij de zelfstandigheid, participatie, het groepsgevoel en het verantwoordelijkheidsgevoel. Bovendien blijven ruimtes zo overzichtelijk en voorkomen we dat kinderen overprikkeld raken. Een overprikkeld kind komt moeilijker tot spel, omdat er steeds iets nieuws is wat zijn aandacht vraagt. We vinden geconcentreerd spelen belangrijk, omdat spelen de manier is waarop kinderen leren.

7.2 Bijzondere momenten

Aan bepaalde gebeurtenissen in het leven van het kind besteden we bijzondere aandacht. We vieren verjaardagen en nemen afscheid van een kind dat overgaat naar een andere groep. We besteden ook aandacht aan feesten en feestdagen vanuit de culturele achtergrond van de kinderen op onze groep. Sinterklaas en Kerst worden op de BSO gevierd.

Een bijzonder moment kan ook een verdrietige gebeurtenis zijn, zoals het overlijden van een opa of oma. We besteden hier aandacht aan, afgestemd op de behoefte van het betreffende kind en de andere kinderen in de groep.

Elk feestje kent zijn eigen, vaste rituelen, die ervoor zorgen dat de kinderen weten wat er komen gaat. Zo ervaren ze een gevoel van zekerheid en veiligheid.

We vinden het ook belangrijk om bijzondere aandacht te besteden aan het afscheidsfeestje; het kind kan een periode afsluiten en aan een nieuw 'avontuur' beginnen. Hij neemt afscheid van de oude groep, van de groepsgenootjes en de pedagogisch medewerkers en van gebruiken en gewoonten. Ook voor de 'achterblijvers' is afscheid nemen belangrijk. Zij missen immers een groepsgenootje. Door steeds dezelfde rituelen terug te laten komen, worden kinderen gesteund en begeleid in het zetten van de volgende stap.

De betrokkenheid van de kinderen onderling speelt bij de bijzondere momenten een belangrijke rol. Samenwerken, rekening houden met elkaar en respect hebben voor anderen zijn allemaal aspecten van betrokkenheid die aan bod komen. Vanuit die betrokkenheid besteden we bijvoorbeeld ook speciale aandacht aan een kind dat een broertje of zusje heeft gekregen, of een kind dat er niet bij kan zijn omdat hij ziek is.

Sensitiviteit is een belangrijke attitude van pedagogisch medewerkers. Wij stellen ons sensitief op en maken vanuit betrokkenheid de kinderen sociaal attent op elkaar. We hebben aandacht voor het individuele kind en voor de groep. Wij herkennen en benoemen emoties en zorgen voor een ontspannen en vrolijke sfeer.

7.3 Belonen en corrigeren

Wij belonen positief en gewenst gedrag van kinderen zoveel mogelijk met een compliment. Uitgangspunt hierbij is dat een kind meer leert van belonen dan van corrigeren. Wij spreken kinderen aan op hun gedrag, niet op wat of hoe ze zijn. Als er sprake is van ongewenst of lastig gedrag, dan zullen we proberen te achterhalen wat de reden hiervan is. Wij staan open voor deze achterliggende gevoelens, zodat we het negatieve gedrag kunnen ombuigen naar positief gedrag.

Als kinderen in een conflictsituatie komen, grijpen we niet direct in. We stellen ze in staat de situatie zelf op te lossen, omdat dat belangrijk is voor hun ontwikkeling naar zelfstandigheid. We ondersteunen hen als ze er zelf niet uitkomen of als de veiligheid (fysiek en of emotioneel) in gevaar komt.

We brengen de ouders op de hoogte als zij hun kind komen ophalen. We lichten ze in over de voorgevallen situatie en over hoe de pedagogisch medewerker gehandeld heeft. Bij herhaling van gedrag dat tot conflicten leidt, bespreken we met de ouder of ze dit herkennen, hoe zij ermee omgaan en hoe we gezamenlijk met dit gedrag omgaan.

7.4 Kinderparticipatie

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zelf keuzes kunnen maken. Kinderparticipatie is daarom essentieel voor onze manier van werken.

Wij ondersteunen kinderen in het kenbaar maken van hun wensen en creëren een sfeer waarin zij zich veilig voelen. We ontvangen hun initiatieven en spelen hierop in. We helpen kinderen keuzes te maken als ze dit moeilijk vinden. We stemmen onze manier van handelen telkens af op het ontwikkelingsniveau van het individuele kind en hanteren daarbij bewust de interactieprincipes.

7.5 Regels en afspraken

Binnen elke groep gelden er regels en afspraken die de sociale ontwikkeling ondersteunen en daarnaast zorgen voor een emotioneel veilige omgeving. We stellen zoveel mogelijk in samenspraak met de kinderen de (gedrags)regels op over hoe we met elkaar omgegaan en hoe we samen zorgen voor de groepsruimte. Daar horen ook de eventuele consequenties bij voor kinderen die zich hieraan niet houden. We stimuleren de sociale competenties van de kinderen en leren hen waarden en normen door rekening te (leren) houden met elkaar en door te (leren) omgaan met elkaar.

Ook maken we afspraken met de ouders over wat hun kind wel of niet zelfstandig mag. Bijvoorbeeld zelfstandig naar huis of de sportvereniging gaan.

7.6 Pesten

Bij pesten gaat het ons niet om de schuldvraag, maar om het pesten te stoppen. We doen nadrukkelijk een appèl op het inlevingsvermogen van de pester en de eventuele meelopers. We gaan met zowel de pester als de gepeste in gesprek, maar ook met de omstanders als dit een terugkerend patroon is. We vragen naar het waarom van wat er is gebeurd en hoe beiden (pester en gepeste) zich hierbij voelen. We maken de omstanders duidelijk dat zij medeverantwoordelijk zijn. We bespreken met ze hoe het werkt, en dat als zij zich anders op stellen – namelijk het gedrag van de pester afkeuren- zij dit patroon kunnen doorbreken.

Als een kind (of de ouders van dat kind) aangeeft dat het gepest wordt op de BSO, nemen we dit altijd serieus. Door zorgvuldige observatie en gesprekken met kinderen en de ouders van het kind dat wordt gepest, én de 'pesters', zullen wij proberen te achterhalen wat er binnen de groep kinderen speelt. Uitgangspunt is dat wij actief luisteren en niet bevooroordeeld zijn. Ons doel is een warme, liefdevolle en geborgen omgeving bieden waarin alle kinderen zich emotioneel veilig voelen.

7.7 Vriendjes

De kinderen mogen incidenteel een vriendje of vriendinnetje meenemen. Dit wordt van te voren overlegd tussen ons en de ouders. De mogelijkheden zijn afhankelijk van de bezetting. Als er een vriendje of vriendinnetje meekomt worden de belangrijkste (contact)gegevens genoteerd op de aanwezigheidslijst.

8 Oudercontacten

8.1 Het doel

Het doel van de oudercontacten is om een vertrouwensband en een goede samenwerking op te bouwen en ervoor te zorgen dat de twee opvoedomgevingen, thuis en de BSO, goed op elkaar zijn afgestemd. Dat vereist zoveel mogelijk afstemming tussen de pedagogisch medewerker en de ouders. We leren de kinderen goed kennen en wisselen ervaringen en aanpak uit.

8.2 Breng- en haalmomenten

Op de buitenschoolse opvang spreken wij de ouders voornamelijk bij het ophalen. We vertellen ze dan hoe de middag is verlopen en hoe het kind de middag heeft beleefd.

Als er bijzonderheden zijn, bespreken we die ook. Bijvoorbeeld als we merken dat het kind meer vrijheid aan zou kunnen.

Natuurlijk bieden we ouders altijd de gelegenheid om een afspraak te maken voor een uitgebreider gesprek. Dit kan op ons initiatief of op initiatief van de ouders (zie ook oudergesprekken).

Tijdens vakantie of studiedagen zullen wij 's ochtends vragen of er bijzonderheden zijn. Kortom: wij vragen om informatie die van belang is om de initiatieven van een kind beter te begrijpen en hem zo goed mogelijk te kunnen begeleiden.

Als ouders hun kind niet zelf komen halen, dienen ze dit van te voren te laten weten. Uit veiligheidsoverwegingen geven wij kinderen niet zonder toestemming van de ouders mee aan een derde. Om diezelfde reden kunnen kinderen alleen opgehaald worden door iemand boven de 12 jaar.

Kinderen vanaf 8 jaar mogen, wanneer ouders daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven, zelfstandig naar huis. Wanneer er bijzonderheden zijn zal de pedagogisch medewerker nog telefonisch contact opnemen met de ouders.

8.3 Gesprekken

Intakegesprek

Wanneer een kind definitief geplaatst is op de BSO, nodigen we de ouder uit voor een kennismakings-/intakegesprek. Dat doet één van onze pedagogische medewerkers. Bij voorkeur is hierbij ook het kind aanwezig. Tijdens dit gesprek wisselen we informatie uit en kan het kind alvast kennismaken met groepsgenootjes en groepsleiding. Tevens wordt het kindgegevensformulier ingevuld en kunnen ouders aangeven voor welke zaken zij toestemming verlenen, zoals het zelfstandigheidscontract en het samenvoegen van basisgroepen.

Oudergesprek

Ouders kunnen op eigen initiatief een oudergesprek aanvragen. Er kunnen ook andere momenten aanleidingen zijn voor een oudergesprek, zowel op initiatief van de ouders als van een van onze pedagogisch medewerkers. Wanneer wij ons zorgen maken of opvallend gedrag zien, zullen wij direct het gesprek met de ouders aangaan en niet wachten tot er een oudergesprek gepland is.

8.4 Schriftelijke informatie

Nieuwsbrief

De nieuwsbrief van BSO Dapper komt circa 1 keer per 2 maanden uit. Hierin staan de belangrijkste wetwijzigingen van de overheid, beleidswijzigingen binnen de kinderopvang en andere mededelingen. Daarnaast vindt u er informatie over belevenissen op de BSO, het thema waar mee gewerkt wordt en foto's van activiteiten. Tevens vermelden we desbetreffende informatie in de nieuwsbrieven van school.

8.5 Oudercontact momenten

Er worden jaarlijks een aantal momenten georganiseerd waarbij ouders van harte welkom zijn. Zo is er 1 keer per jaar een paasactiviteit en is er rond de kerst een gezamenlijk feestje met ouders en kinderen.

8.6 Oudercommissie

De oudercommissie van onze BSO behartigt de belangen van kinderen en ouders van onze vestiging, bevordert de communicatie tussen de ouders en de medewerkers en adviseert over onder meer voeding, spel- en ontwikkelingsactiviteiten, veiligheid en gezondheid binnen de BSO. De bevoegdheden, samenstelling, benoeming en verkiezing verlopen volgens het Reglement Oudercommissies.

8.7 Personeel en opleiding

Alle pedagogisch medewerkers in ons team zijn gekwalificeerd. De kwalificatie-eisen om als pedagogisch medewerker te mogen werken zijn vastgelegd in de CAO Kinderopvang. Regelmatig worden wij op de groep ondersteund door stagiaires. Zij volgen de opleiding PW3, PW4, SPH of Helpende Welzijn. De stagiaires bieden ondersteuning bij de verzorging van kinderen, bij de uitvoering van activiteiten, maar hebben niet de eindverantwoording. Stagiaires worden ingezet conform de eisen zoals deze zijn beschreven in de CAO Kinderopvang.

9 Niet tevreden? Vertel het ons.

Het kan voorkomen dat ouders een opmerking, een wens, een meningsverschil of een klacht hebben. Ons streven is dat ouders dit eerst bespreekbaar maakt met de medewerker om wie het gaat, of met de directie.

Klachtenreglement

Voor meer informatie over de klachtenprocedure verwijzen wij u naar onze pedagogisch medewerker, zij kan u op verzoek een uitgeprinte versie verstrekken. Tevens hangen op alle locaties een uitgeprinte versie, deze kunnen ouders inzien zonder er naar te hoeven vragen.

Geschillencommissie

Indien de klacht intern niet naar tevredenheid opgelost wordt, kunt u als ouder een beroep doen op de geschillencommissie. Zie hiervoor onze klachtenprocedure die te vinden is op de website van Kinderopvang Dapper of op te vragen is bij onze pedagogisch medewerker.